

Učivo pre 9.A od 20.4.2020 do 24.4.2020

Žiaci, prečítajte si látku z učebnice, napíšte a naučte sa poznámky

Vypracujte písomne otázky str. 79/1,3,4

Vypracované otázky mi pošlite mailom

Vyhľadajte si na internete mapu Slovenska a jednotlivé pohoria, kotliny a nížiny si na mape vyhľadajte

Geologické pásma Slovenska

V dôsledku vývoja (spôsobené viacerými fázami vrásnenia) vznikla v Karpatoch pásmová geologická stavba.

Flyšové pásmo: tvoria rozsiahle pohoria na severozápade a severe Slovenska. Začína Myjavskou pahorkatinou a Bielymi Karpatmi. Tiahne sa západne od Váhu cez Kysuce, Oravou poza Tatry na Spiš, Šariš a severnú časť východného Slovenska. Pohoria budujú niekoľko tisíc metrov mocné vrstvy striedajúcich sa pieskocov a ílovcov.

2. Gemerské pásmo – tvorí Slovenské Rudohorie, budujú ho fylity a čadiče

3. Veporské pásmo – Nízke Tatry, Slovenské Rudohorie, Muránska planina, tvoria ho žuly

4. Bradlové pásmo: predstavuje úzky pruh, ktorý oddeľuje Vonkajšie flyšové Karpaty od Vnútorých. Začína pri Podbrancí na Myjavskej pahorkatine. Odtiaľ prechádza cez Biele Karpaty, na Oravu a do Poľska. Na naše územie sa vracia pri Dunajci, kde buduje Pieniny. Ďalej pokračuje cez Hanušovce a Humenné na Ukrajinu. Sliene a vápence bradlového pásma sa ťažia na výrobu cementu.

5. Jadrové pohoria: sa rozprestierajú v strednej časti Západných Karpát. Predstavujú mozaiku pohorí a kotlin od Malých Karpát cez Strážovské vrchy, Malú a Veľkú Fatru, Tatry až po Slovenské Rudohorie. Základ geologickej stavby pohorí jadro - tvoria žuly, Obsahujú rudy železa, medi, antimónu, azbest, magnezit a mastenec.

6. Sopečné pohoria: sa tiahnu po oboch stranách stredného Hrona v oblasti Slovenského Stredohoria. Slanské vrchy po Vihorlat. Pohoria budujú andezity, ryolity a čadiče.

7. Neogénne kotliny: na južnom okraji Karpát sa utvorili rozsiahle kotliny: Viedenská kotlina (jej súčasťou je Záhorská nížina), Malá dunajská kotlina (jej súčasťou je Podunajská nížina), a Veľká dunajská kotlina (jej súčasťou je Východoslovenská nížina). V moriach a jazerách sa usadzovali mocné sedimenty štrkov, pieskov, ílov a sopečných tufov. Rozkladom drobných morských živočíchov sa v nich vytvorili ložiská ropy pri Gbeloch a plynu pri Lábe na Záhorskej nížine. Pri Kútoch, Handlovej, Novákoch a Veľkom Krtíši sa usadili ložiská hnedého uhlia. V Solivare pri Prešove sa vyskytujú ložiská soli.